

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

WOJEWODY LUBUSKIEGO

Nr NK-I.4131.139.2014TDom

z dnia 31 października 2014 r.

Rada Gminy Bogdaniec

Działając na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. Nr 594 ze zm.) stwierdzam nieważność uchwały Rady Gminy Bogdaniec z dnia 29.09.2014 r. Nr XXX.217.2014 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg w części dotyczącej: §5 ust. 1 w zakresie zwrotu: „w szczególności jeżeli: 1) dłużnik - osoba fizyczna nie jest w stanie uiścić należności ze względu na trudną sytuację materialną wynikającą z ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby dłużnika lub członka jego rodziny, sieroctwa, potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, alkoholizmu, narkomanii lub gdy w rodzinie są małoletnie dzieci, wystąpiła klęska żywiołowa, zdarzenie losowe; 2) dłużnik - osoba prawna lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, która znalazła się w przejściowej trudnej sytuacji ekonomicznej.”; §9; §11.

Uzasadnienie

Rada Gminy Bogdaniec na sesji w dniu 29.09.2014 r. podjęła uchwałę Nr XXX.217.2014 w sprawie określenia szczegółowych zasad, sposobu i trybu udzielania ulg w spłacie należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, warunków dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną oraz wskazania organu lub osób uprawnionych do udzielania tych ulg. Uchwała doręczona została organowi nadzoru w dniu 02.10.2014 r.

Po dokonaniu analizy prawnej organ nadzoru stwierdza, że przedmiotowa uchwała istotnie narusza prawo, tj. art. 59 ust. 1, 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2013 r., poz. 885 ze zm.).

Dokonując oceny uchwały, należy wskazać, że delegację do jej wydania stanowił art. 59 ust. 1-3 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którym w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom podległym, mogą być umarzane albo ich spłata może być odraczana lub rozkładana na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem ust. 4 (ust. 1). Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w ust. 1, warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnione do udzielania tych ulg (ust. 2). Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w ust. 1, w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 (ust. 3).

Zatem art. 59 ust. 1 ustawy o finansach publicznych formułuje przesłanki umożliwiające stosowanie ulg (umorzenia, odroczenia lub rozkładania na raty) należności mających charakter cywilnoprawny, sprowadzając je do dwóch samodzielnych przesłanek tj. ważnego interesu dłużnika lub interesu publicznego. Treść ustawowego upoważnienia zawartego w ust. 2 art. 59 nie przewiduje kompetencji dla organu stanowiącego jednostki samorządu terytorialnego, aby w drodze aktu prawa miejscowego w jakikolwiek sposób określać (nawet przykładowo), uściślać, czy rozwijać przesłanki przyznawania tych ulg. Tymczasem w §5 uchwały Rada Gminy faktycznie określiła zdarzenia które należy kwalifikować jako spełniające znamiona przesłanek ustawowych do stosowania ulg. Z powyższych względów takie postanowienie stanowi istotne naruszenie prawa.

Również § 11 zaskarżonej uchwały wykracza poza upoważnienie przyznane Radzie przez ustawodawcę w art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Otóż przywołana powyżej delegacja ustawowa wyraźnie wyznacza zakres interwencji uchwałodawczej rady gminy wyłącznie do zagadnienia zasad, sposobu i trybu udzielania ulg. Ustawodawca zatem pozostawił obowiązującemu ustawodawstwu (w szczególności ustawie

Kodeks cywilny) zagadnienie ewentualnych skutków prawnych w przypadku zajścia zdarzeń enumeratywnie wymienionych w §9 badanej uchwały. Tak więc kreowanie przez Gminę tych skutków w §9 uchwały w sposób arbitralny i samodzielny jest przekroczeniem delegacji ustawowej z art. 59 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, co stanowi istotne naruszenie prawa.

Rada Gminy przekroczyła zakres upoważnienia ustawowego także w §11, którym nałożyła obowiązek sprawozdawczy na kierowników podległych jednostek organizacyjnych w zakresie wykazu osób i podmiotów którym udzielono ulg, z podaniem kwot i powodów udzielenia ulgi. Oprócz tego, że kwestionowane postanowienie nie mieści się w ramach delegacji ustawowej, należy zauważyć, że zgodnie z art. 33 ustawy o samorządzie gminnym uprawnienia do nakładania ewentualnie takiego obowiązku ma wójt (burmistrz, prezydent miasta), jako kierownik urzędu, wykonujący uprawnienia pracodawcy - zwierzchnika służbowego - w stosunku do kierowników gminnych jednostek organizacyjnych.

Z uwagi na powyższe, należało orzec o nieważności uchwały we wskazanej części.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego rozstrzygnięcia.

z up. Wojewody Lubuskiego
Dyrektor Wydziału Nadzoru
i Kontroli

Teresa Kaczmarek